

พัฒนารูปแบบการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบในชุมชนยักซ์คุ

นางทองทิพย์ มาระแสง และนายอัศวพล ทิพย์มณี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอขานูมาน

ชุมชนยักซ์คุเป็นชุมชนขนาดใหญ่ อยู่ในเขตเทศบาลตำบลขานูมาน มีประชากรมากโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งมีกรวมตัวกันเล่นกีฬาเป็นประจำ และมีการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่งผลกระทบต่อร่างกาย นำไปสู่การมีสุขภาพทางด้านร่างกายเสื่อมโทรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินผลรูปแบบการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบในชุมชนยักซ์คุโดยชุมชนพึ่งชุมชน ใช้แบบฟอร์มในการคัดกรองบำบัดติดตาม 4 ส ณ ศูนย์บำบัดบุหรี่ยักซ์คุ ผลการดำเนินงานมีการติดป้ายได้ครบทุกสถานที่ รวม 20 แห่ง ร้านค้า ร้านอาหารรับทราบกฎหมาย 9 แห่ง รณรงค์ในชุมชนเป็นประจำทุกปีร่วมภาคีเครือข่าย ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวทุกวันพฤหัสบดี การคัดกรองและช่วยเหลือบุหรี่ยักซ์คุ ประชาชนอายุ 15 ปี ปี 61 จำนวน 778 คัดกรอง 67 ร้อยละ 87.27 สูบ 145 ร้อยละ 21.35 ไม่สูบ 534 ร้อยละ 78.65 ปี 62 จำนวน 816 คัดกรอง 816 ร้อยละ 100 สูบ 187 ร้อยละ 22.87 ไม่สูบ 629 ร้อยละ 77.03 อาสาสมัครสาธารณสุขได้รับการคัดกรองบุหรี่ยักซ์คุ ร้อยละ 100 อสม.ทั้ง 21 คน ไม่สูบบุหรี่ อสม.ชักชวนเลิกบุหรี่ยักซ์คุ 75 คน ร้อยละ 119 มีคำสั่งกรรมการชุมชนดำเนินการชุมชนปลอดบุหรี่ยักซ์คุ บำบัดผู้สูบบุหรี่ยักซ์คุใจโดยใช้คู่มือ 4 ส.ปี 2562 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2561 -31 มีนาคม 2562 สูบ 187 สมัครใจบำบัดใช้สมุด 4 ส 75 คน ร้อยละ 40.1 ตัดสินใจเลิกบุหรี่ยักซ์คุโดยวิธีหักดิบ 10 คน ร้อยละ 13.3 หักดิบ+ขาดอกหญ้าขาว+.ใช้กิจกรรมแทน 65 คน ร้อยละ 88.7 โดย ผู้สมัครใจบำบัดเลิกบุหรี่ยักซ์คุ ทั้ง 75 ราย ได้รับการติดตาม 1-3 วันแรกร้อยละ 90.7 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ ร้อยละ 94.1 ติดตาม 7 วันแรกร้อยละ 89.3 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ ร้อยละ 82.1 ผู้สมัครใจบำบัดเลิกบุหรี่ยักซ์คุ ทั้ง 75 ราย ได้รับการติดตาม 14 วันแรกร้อยละ 86.7 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ ร้อยละ 64.6 ผู้สมัครใจบำบัดเลิกบุหรี่ยักซ์คุ ครอบงำน้อย 1 เดือน ทั้งหมด 66 ราย ได้รับการติดตาม 1 เดือน ร้อยละ 93.9 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ 1 เดือน ร้อยละ 54.8 ผู้สมัครใจบำบัดเลิกบุหรี่ยักซ์คุ ครอบงำน้อย 3 เดือน ทั้งหมด 37 ราย ได้รับการติดตาม 3 เดือน ร้อยละ 100 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ 3 เดือน ร้อยละ 51.4 ผู้สมัครใจบำบัดเลิกบุหรี่ยักซ์คุ ครอบงำน้อย 6 เดือน ทั้งหมด 4 ราย ได้รับการติดตาม 6 เดือน ร้อยละ 100 คนที่ได้รับการติดตามเลิกบุหรี่ยักซ์คุได้ 6 เดือน ร้อยละ 50 ช่องทางการติดตาม 1-14 วันแรก ติดตามทางโทรศัพท์ /line ร้อยละ 54.4 1 เดือนติดตามทางโทรศัพท์ /line ร้อยละ 58.1 3 เดือนติดตามทางโทรศัพท์ /line ร้อยละ 62.2 6 เดือนติดตามที่บ้าน/รพ. ร้อยละ 100 บ้านปลอดบุหรี่ยักซ์คุ 300 หลังคาเรือน คิดเป็น ร้อยละ 84.54 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ผู้นำชุมชน และกรรมการหมู่บ้านไม่สูบบุหรี่ เป็นชุมชนปลอดบุหรี่ยักซ์คุอันดับที่ 1 ของจังหวัดอำนาจเจริญ มีคู่มือ 4 ส ในการช่วยเหลือบุหรี่ยักซ์คุและติดตาม ได้อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถประเมินผลได้ โดยนำลูกอมหญ้าดอกขาวมาช่วยเหลือบุหรี่ยักซ์คุได้สำเร็จมากที่สุด บ้านปลอดบุหรี่ยักซ์คุ มากที่สุดในชุมชน